[redacted] 5/10/23

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Aan MLZS en MVWS Deadline: 05-10-2023

Ontworpen door
[redacted]

Datum Document
4 oktober 2023

Kenmerk
3702711-1054861-MEVA

Bijlage(n)
1

nota

(ter beslissing) Verlenging KiPZ Subsidieregeling 2024

1. Aanleiding

Op 1 januari 2024 vervalt de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Ziekenhuizen (Subsidieregeling KiPZ). Het is wenselijk de Subsidieregeling met één jaar te verlengen.

De deadline is 5 oktober omdat het van belang is dat de Subsidieregeling KiPZ tijdig wordt gepubliceerd, namelijk uiterlijk per 1 januari 2024. In beginsel moet er 30 dagen worden voorgehangen, echter wordt de volledige termijn niet gehaald voor het verkiezingsreces (23 oktober). Om de overlap met het verkiezingsreces zo veel mogelijk te beperken, moet de wijzigingsregeling zo snel mogelijk aan de TK worden toegezonden.

2. Geadviseerd besluit

Ik verzoek u om in te stemmen met de Kamerbrief en deze te ondertekenen. De ondergetekende brief zal daarna met de conceptregeling en onderhavige nota als bijlagen worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Sinds 2014 kunnen ziekenhuizen, umc's en zelfstandige klinieken voor medisch specialistische zorg subsidie ontvangen op grond van de Subsidieregeling KiPZ. Deze regeling ondersteunt instellingen bij het opleiden en ontwikkelen van zorgpersoneel.
- In het Integraal Zorgakkoord (IZA) is afgesproken dat de Subsidieregeling KiPZ per 2024 zal opgaan in een nieuw breed instrumentarium van het programma TAZ, maar dat de middelen beschikbaar zouden blijven voor de medisch specialistische sector. Doel hiervan is regionale, domeinoverstijgende samenwerking centraal te stellen en zo meer structureel te werken aan arbeidstekorten in de zorg. In de verkenning bleek dat 2024 te snel was voor een dergelijke stap.
- Met veldpartijen is overeengekomen dat 2024 een overgangsjaar wordt waarin de eerste stappen richting de TAZ doelen worden gezet. Zo zijn onder meer Sector Plan Plus (hierna SPP+) aangepast en is een brede regeling voor technologische innovatie in de maak.

- Met de wijzigingsregeling wordt de Subsidieregeling KiPZ met één jaar verlengd. Dit is na het onderzoeken van alle alternatieven de enige manier gebleken om de middelen ook daadwerkelijk in zijn geheel uit te keren aan de sector. Dit is conform de afspraak die is gemaakt in het IZA.
- U bent ervan op de hoogte dat hier financiële en juridische risico's aan verbonden zijn in verband met staatssteun. Het is daarbij de subsidieontvanger die het financiële risico draagt van door de overheid onrechtmatig verleende staatssteun.

- De regeling die voorligt, kent geen grote inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de Subsidieregeling KiPZ zoals die geldt in 2023.
- De wijzigingen die betrekking hebben op de verlenging zien op het standaard uurtarief, de periode voor het indienen van de aanvraag tot subsidieverlening, het subsidieplafond voor het subsidiejaar 2024 en de citeertitel.
- De Subsidieregeling KiPZ kent naast de verlenging een aantal technische wijzigingen. Zo zijn de aanduidingen van instelling, organisatorisch verband, umc's en ziekenhuizen en klinieken verduidelijkt. Hierbij is nadrukkelijk geen wijziging van de reikwijdte van de subsidie beoogd: dezelfde instellingen die in de afgelopen jaren voor subsidie in aanmerking zijn gekomen, komen ook voor het jaar 2024 in aanmerking.
- De Tweede Kamer kan zich gedurende 30 dagen over de regeling uitspreken (conform artikel 4.10 van de Comptabiliteitswet 2016). Indien na toezending 30 dagen zijn verstreken en eventuele Kamervragen zijn beantwoord, kan de Subsidieregeling KiPZ worden vastgesteld. De Subsidieregeling KiPZ wordt dan nog een keer ter ondertekening aan u voorgelegd.
- Wegens het voorgenomen verkiezingsreces dat per 23 oktober 2023 begint, valt een gedeelte (meer dan drievierde deel) van deze termijn binnen dat reces. Dat kan als daar moverende redenen voor zijn. In dit geval is het van groot belang dat de Subsidieregeling KiPZ tijdig, per 1 januari 2024, wordt gepubliceerd. De Subsidieregeling KiPZ vervalt namelijk per die datum. Het is voor het aanpakken van de arbeidsmarktproblematiek in de zorg en om de ontwikkeling van zorgpersoneel te kunnen blijven stimuleren van belang dat ook na deze datum subsidie kan worden aangevraagd en verstrekt. Dit is ook toegelicht in de Kamerbrief.

4. Toelichting

Op 20 september jl. geconcludeerd dat het niet lukt om de Subsidieregeling KiPZ voor 2024 rechtmatig te verlenen zonder de risico's op staatssteun voor het gehele beschikbare bedrag ad € 227,5 mln. Ook zijn alternatieve subsidieroutes van SPP+, dan wel het Stagefonds geen oplossing gebleken om een gedeelte van het bedrag rechtmatig aan de sector ten goede te laten komen.

Er lagen een drietal opties voor die met u zijn besproken:

1) Het verlengen van de huidige Subsidieregeling KiPZ voor (zoals nu voorligt);

2) De Subsidieregeling KiPZ voor 2024 zo aanpassen, dat conform de Algemene Groepsvrijstellingsverordening subsidie wordt verleend (in de wetenschap dat naar verwachting maar voor 40-50% van de totaal beschikbare middelen aan subsidie zal worden aangevraagd en in de wetenschap dat de alternatieve route via SPP+/Stagefonds onvoldoende potentie heeft om het restant bedrag op te kunnen vangen).

3) Voor 2024 geen subsidie verlenen voor het opleiden en ontwikkelen van

zorgpersoneel, maar toe te werken naar een rechtmatige subsidieregeling per 2025.

U heeft gekozen voor optie **1)** om de Subsidieregeling KiPZ, zoals die geldt in 2023, nog met een laatste jaar te verlengen in 2024, omdat in het IZA is afgesproken dat de middelen voor 2024 beschikbaar zouden blijven voor de medisch specialistische sector. Per januari 2025 moeten de middelen tot uitbetaling komen via een nog te maken subsidieregeling onder het instrumentarium van het programma TAZ, die tevens voldoet aan de staatssteunregels.

Reeds eerder bent u geïnformeerd over het feit dat optie **1)** risico's op het gebied van staatssteun kent.

a. Draagvlak politiek
Het blijven investeren in het opleiden en scholen van het personeel in de zorg kent een breed politiek draagvlak. De ziekenhuissector kent een aantal forse uitdagingen door inflatie en een hoog ziekteverzuim gecombineerd met personeelsschaarste. Terwijl er sprake is van een blijvende en stijgende zorgvraag. Het blijven investeren in opleiding van personeel om de kwaliteit en innovatiecapaciteit van de sector verder te versterken, is noodzakelijk.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
De instellingen die subsidie ontvangen hebben aangegeven dat met deze subsidie en belangrijke impuls wordt gegeven aan de kwaliteit en opleiding binnen de instellingen en geven aan dat het nu stilleggen hiervan maakt dat de sector zich minder goed kan richten op de ontwikkelingen die nodig zijn om onze zorg voor iedereen beschikbaar te houden. Er is geen ruimte om deze investering uit eigen middelen te doen. De wijzigingen worden gepubliceerd in de Staatscourant en op de site van de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I): https://www.dus-i.nl/subsidies/stagefonds-zorg.

c. Financiële en personele gevolgen
Er is op de begroting € 227,5 miljoen beschikbaar voor de Subsidieregeling KIPZ. De uitvoeringskosten bedragen jaarlijks ongeveer € 0,76 mln. bij DUS-I. De voorgestelde wijzigingen hebben geen personele gevolgen.

Nu is besloten om over te gaan tot onrechtmatige verplichtingen of uitgaven dient dit te worden gemeld aan de Tweede Kamer conform de motie Van Houwelingen (36 360 XVI nr. 21) en zal ook door de directie FEZ een melding worden gemaakt bij het ministerie van Financiën. Consequentie is ook dat VWS deze post in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het Jaarverslag 2024 moet opnemen en toelichten als onrechtmatig (in afstemming met de Auditdienst Rijk, Algemene Rekenkamer en het ministerie van Financiën).

d. Juridische aspecten haalbaarheid
Verlenging van de huidige Subsidieregeling KiPZ is niet zonder meer mogelijk in verband met de staatssteunregels. De keuze om de Subsidieregeling KiPZ in de huidige vorm te continueren in 2024 houdt dan ook in dat er staatssteunrisico's zijn. Het is daarbij de subsidieontvanger die het financiële risico draagt van door de overheid onrechtmatig verleende staatssteun.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Elke regeling gaat voor akkoord langs het expertisecentrum subsidies (ECS) waarin DUS-I, FEZ en WJZ zijn vertegenwoordigd. Het ECS kan geen positief advies geven voor deze regeling omdat er risico's zijn geconstateerd op het gebied van staatssteun.

De stukken zijn daarnaast afgestemd tussen MEVA, het Subsidielab, DUS-I, FEZ en WJZ.

f. Gevolgen administratieve lasten
De wijzigingen brengen geen verzwaring in de administratieve lasten mee, aangezien deze technisch en beleidsarm van aard zijn.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
In deze nota zijn alle tot personen herleidbare gegevens op ambtelijk niveau onleesbaar gemaakt.